

İhalelerde, yerli malı alımına yönelik en son düzenleme, neler getiriyor? İhaleye katılanlar ne yapmalıdır?

SERBEST KÜRSÜ

İLYAS KILIÇ
KILIÇ HUKUK OFİSİ
ilyaskilic@kilichukuk.org

Ülkemizde her yıl önemli ölçüde bütçe açığı verilmektedir. Örneğin 2015 yılında 23,5 milyar TL açık veren bütçe, 2016 yılı genelinde 29,3 milyar TL açık vermiştir. (Bkz. <https://www.dunya.com/ekonomi/2016-butce-acigi-belli-oldu-haberi-345885>) Aynı şekilde, ülkemizde her yıl önemli ölçüde kamu alımı yapılmaktadır. Örneğin 2016 yılında kamu ihaleleri kapsamında alımı yapılan işlerin bedeli 155,7 milyar TL'dir. Bu alımların önemli bir bölümü, yerli ürün veya hizmetlerin dışında, yabancı kaynaktan karşılandığı tahmin edilmektedir.

Kamu ihtiyaçlarının yerli kaynaklardan karşılanması yönünde mevzuat bulunmaktadır. Örneğin ihalelerde yerli isteklilere yönelik %15 oranına kadar fiyat avantajı uygulanması 2002 yılında yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 63'ncü maddesinde mevcuttur.

2008 Yılında yayımlanan 2008/20 sayılı Başbakanlık Genelgesinde de; "Yerli istekliler lehinde fiyat avantajı sağlanması hususlarında idarelerce ihale dokümanına hükümler konulması ve kamu yöneticilerinin bu konuda gereken duyarlılığı göstermeleri..." istenmiştir.

Yine 01.07.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7033 sa-

ri ile bunlara bağlı veya ilgili kurum, kuruluş ve şirketlerin yapacağı metro, hafif raylı sistem, tramvay ile benzeri kullanılan çeken ve çekilen araçlar asgari %51 yerli malı olması, şartı getirilmiştir.

- Türkiye'de üretilen ürün ve hizmetlerin alımına dair teknik şartnameler başta olmak üzere yerli üretim ve hizmetlerin sunulmasını engelleyen ikincil mevzuat hükümlerine yer verilmeyeceği belirtilmiştir.

- Yerli üretim ve alımlarla ilgili olarak yapılacak ihale ve sair tedarik işlerinde yerli üretim ve hizmetlerin kullanımını sağlayacak teknik ve idari düzenlemelerin teşvik edilmesi için gerekli tedbirlerin alınması tavsiye edilmiştir.

Kanaatimizce Başbakanlık Genelgesi yerindedir ve bütçedeki cari açığın önlenmesinde oldukça faydalıdır. Ancak hemen belirtmek gerekir ki; 2002 yılından beri ihaleyi yapan İdarelerin takdirine bırakılan "Teknik Şartname hazırlanması" işlemi, yurt dışı kaynaklardan alım yapmayı önleyemeyecektir. Yukarıda söz edilen mevzuatın göz ardı edildiği, idarelerle yerli malı üreten istekliler arasında çıkan birçok uyuşmazlığın, Kamu İhale Kurumu'na taşındığı bilinmektedir. (Bkz. Kamu İhale Kurumu'nun 11.03.2015 tarihli 2015/UM.III-801 sayılı kararı) Bu yüzden ihaleye katılmak isteyen yerli üretici, hizmet sunucusu veya yapım müteahhitlerinin aşağıda tedbirleri almaları gerekir:

yılı Kanun ile de yerli istektiler ve ürünler lehine düzenlemeler yapılmıştır. Örneğin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından orta ve yüksek teknoloji- li sanayi ürünleri arasından belirlenen ve Kamu İhale Kurumu tarafından "İlan Edilen Listede" yer alan malların alımına yönelik ihalelerinde, yerli malı teklif eden isteklilere %15 oranında fiyat avantajı sağlanması mecburiyeti getirilmiştir. Aynı durum yerli yazılım ürünü teklif eden istektiler için de geçerlidir. Yapım işlerinde de; İlan Edilen Listede yer alan ve ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması şartı getirilmiştir. (İlan Edilen Liste İçin Bkz: http://www.kik.gov.tr/Duyuru/173/orta_ve_yuksek_teknolojili_sanayi_urunleri_listesi.html)

Cari açığın önlenmesine ve kamu alımlarının yerli kaynaklardan karşılanmasına yönelik önemli bir mevzuat değişikliği ise 07.11.2017 tarihli 2017/22 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yapılmıştır. (Bkz. 7 Kasım 2017 Tarihli ve 30233 Sayılı Resmî Gazete) Bu genelgeye göre; emniyet, güvenlik, tasarruf ve rekabet ilkelerine uygun hareket edilmesi kaydıyla:

- Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve İl Özel İdarele-

- Birinci tedbir, ihalenin ilanının yayımlanması ile alınmalıdır. İdarelerce hazırlanan ihale ilanında, ihalede yerli istektiler lehine fiyat avantajı sağlanacağı hususu belirtilmelidir. (Bkz. 4734 sayılı Kanun'un 24/g maddesi) İhale ilanında yerli istektiler yönelik fiyat avantajı olmaması halinde, süresi içerisinde idareye başvuru yapılmalı, reddedilmesi halinde ise Kamu İhale Kurumu'na itirazın şikayet başvurusunda bulunulmalıdır.

- İkinci tedbir ise ilana yansımayan fakat teknik şartnamedeki düzenlemelere karşı alınmalıdır. Yerli üreticiler tarafından üretilen orta ve yüksek teknoloji- li sanayi ürünleri ile metro, hafifraylı sistem, tramvay ile çeken ve çekilen araçların ihalelere katılımını engelleyen teknik şartname hükümlerine, süresi içerisinde başvuru yapması gerekir. (Başvurulardaki süreler için Bkz. http://www.kilichukuk.org/basinda_biz/basvurularda_sureler_ilyaskilic.pdf)

Yerli üretici, hizmet sunucusu veya müteahhitlerinin kendi alanlarındaki ihale ilan veya ihale dokümanlarına itiraz etmemeleri halinde, bu ihale dokümanını kesinleşmekte, kesinleşen ihale dokümanına ise başvuru yapılsa dahi süre yönünden reddedilmektedir.

Dünya'nın haberi

www.dunya.com

Yayın Türü: Yaygın süreli • Sayı: 11459 19 Aralık 2017
Online satış: www.dunyastore.com

DÜNYA

Dünya Süper Veb Ofset A.Ş. adına İmtiyaz sahibi: **Didem DEMİRKENT**

Başyazar: **Osman S. AROLAT** Genel Yayın Yönetmeni: **Hakan GÜLDAĞ**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Yayın Koordinatörü: **Ömer TÜRKDÖNMEZ** Genel Yayın Yönetmen Yardımcıları: Bölge Yayın Koordinatörü: **Talip AKTAŞ** Haber Koordinatörü: **İbrahim EKİNCİ**

Yazı İşleri Müdür Yardımcıları: İstihbarat: **Özlem ERMIŞ BEYHAN** Yurt Haberleri: **Handan Sema CEYLAN**

Borsa-Finans: **Ece CEYHUN** Haber Müdürü: **Ebru SUNGUR** Editör: **Özgür TAŞPINAR**

Dış Haberler: **Evrım KÜÇÜK** Kültür-Sanat: **Nermin SAYIN** Uluslararası İlişkiler: **Didem Eryar ÜNLÜ**

Genel Müdür: **Hülya KOÇ** Tel: 0212 440 27 00 - Fax: 0212 355 07 86

Ankara Temsilcisi: **Ferit B. PARLAK** - 0312 438 55 00 (Pbx)

İzmir Temsilcisi: **Yaşar KUŞ** - 0232 446 88 16 (Pbx)

Reklam Müdürü: **Şengül AKYILDIZ** - Tel: 0212 440 29 67 - 0212 440 27 40

Merkez: "Globus" Dünya Basınevi, 100. Yıl Mahallesi 34204 Bağcılar/İstanbul
Telefon: (0212) 440 24 24 e-posta: dunya@dunya.com Yazışmaları: (0212) 440 27 01
Fax: (0212) 355 07 86 İstihbarat: (0212) 440 27 09 Araştırma: (0212) 440 29 68
İletme: 0212 440 29 86 Dizgi ve Baskı: Dünya Süper Veb Ofset A.Ş. 100. Yıl Mahallesi 34204 Bağcılar / İstanbul Ankara Baskı Tesisleri: Star Medya Yayıncılık A.Ş.

Dağıtım: Doğan Dağıtım A.Ş.

Abonelik ve şikayetleriniz için ücretsiz danışma hattı: **0800 219 20 24 - 25**
Adres değişiklikleri için fax: **0212 355 77 46**

DÜNYA Online

Web adresi: www.dunya.com İletişim: dunyaweb@dunya.com

İnternet reklam: webreklam@dunya.com Tel: 0212 440 27 24 Fax: 0212 355 07 86